Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS

17 päivänä helmikuuta 2016 *

Oikeusapu — Ennen kanteen nostamista esitetty hakemus — Kanne, jonka luonnollinen henkilö aikoo nostaa — Tutkittavaksi ottamisen edellytysten selvä puuttuminen — Kanne, jonka oikeushenkilö aikoo nostaa — Oikeusavun myöntäminen

Asiassa T-376/15 AJ,

KJ, kotipaikka Pariisi (Ranska), ja

KK, kotipaikka Pariisi,

hakijoina,

vastaan

pienistä ja keskisuurista yrityksistä vastaava toimeenpanovirasto (EASME), edustajinaan P. Lambert, E. Fierro Sedano ja I. Jimeno Hierro, avustajanaan J. Stuyck, avocat,

vastaajana,

jossa on kyse unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 147 artiklan mukaisesta oikeusapuhakemuksesta,

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on antanut seuraavan

määräyksen [1]

Hakemus ja menettely

1 Hakijat, KJ ja KK eli yhtiö, jonka edustaja ja ainoa osakkeenomistaja on KJ, ovat unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 7.7.2015 toimitetussa hakemuksessa pyytäneet, että heille myönnetään unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 147 artiklan nojalla oikeusapua kanteen nostamiseksi yhtäältä päätöksen, jolla KK:n tekemä ehdotus, joka oli vastaus tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti 2020”- (2014–2020) ja ”Horisontti 2020” -ohjelmaa täydentävän Euroopan atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelman (2014–2018) työohjelmien 2014–2015 mukaiseen pyyntöön esittää ehdotuksia ja niihin liittyviä toimia (EUVL 2013, C 361, s. 9; jäljempänä

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

1 — Tästä määräyksestä on otettu tähän vain kohdat, joiden julkaisemista unionin yleinen tuomioistuin pitää aiheellisena.

ehdotuspyyntö H2020-SMEINST-1-2014) on hylätty, ja toisaalta päätöksen, jolla pyyntö arvioida uudelleen hylkäävä päätös, jolla tämän yhtiön tekemä ehdotus on hylätty (jäljempänä riidanalaiset päätökset), kumoamiseksi.

2 Pienistä ja keskisuurista yrityksistä vastaava toimeenpanovirasto (EASME) vaatii unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 4.9.2015 toimittamissaan huomautuksissa hakemuksen hylkäämistä.

3 Hakijat ovat 21.10.2015 päivätyllä kirjeellä esittäneet oikeusapua koskevaan hakemukseensa lisäyksen, joka sisälsi hakijoiden taloudellista asemaa koskevia asiakirjoja ja jonka unionin yleisen tuomioistuimen presidentti päätti ottaa asiaa koskevaan asiakirja-aineistoon.

4 Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti kehotti 12.11.2015 työjärjestyksensä 10 artiklan 6 kohdan ja 89 artiklan 3 kohdan c ja d alakohdan nojalla KK:ta esittämään tilinpäätöksensä kolmelta viimeiseltä päättyneeltä tilikaudelta. Presidentti esitti KK:lle myös sen nykyistä taloudellista tilannetta koskevia kysymyksiä (yrityksen toimintojen ja toiminnan tarkka kuvaus, työntekijöiden lukumäärä, kuvaus sen varoista ja veloista, kuvaus sen liikevaihdosta ja yhteenveto sen muodostumisesta, kuvaus yrityksen menoista ja yhteenveto siitä, mistä ne aiheutuvat, sekä – mikäli toiminta on tappiollista – selvitys yhtiön rahoituslähteistä). Yhtiö esitti asiakirjansa ja vastaukset kysymyksiin 30.11.2015.

Oikeudellinen arviointi

5 Työjärjestyksen 146 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaan oikeusavun myöntäminen edellyttää sekä sitä, että hakija ei taloudellisen asemansa vuoksi kykene kokonaan tai osaksi suorittamaan avustamiseen ja edustamiseen unionin yleisessä tuomioistuimessa liittyviä kuluja, että myös sitä, ettei näytä siltä, että hänen kanteensa tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuisivat tai että se olisi selvästi perusteeton.

KJ:n esittämä pyyntö [– –]

12 Koska KJ:llä ei ole riidanalaisten päätösten osalta oikeussuojaintressiä, kanteen, jonka hän on suunnitellut nostavansa, tutkittavaksi ottamisen edellytykset näyttäisivät selvästi puuttuvan. Näin ollen hänen oikeusapuhakemuksensa on työjärjestyksen 146 artiklan 2 kohdan nojalla hylättävä ilman, että tarvitsee tutkia, täyttyvätkö muut tässä artiklassa säädetyt edellytykset.

Yhtiö KK:n esittämä pyyntö

13 KK on ensinnäkin taloudellisen tilanteensa osalta esittänyt vuotuiset tilinpäätösasiakirjat (taseen ja tuloslaskelman) kolmelta viimeiseltä päättyneeltä tilikaudelta sellaisina kuin ne on esitetty veroviranomaiselle. Näistä tilinpäätösasiakirjoista käy ilmi, että yhtiöllä, jonka tuotteet ovat kehittelyvaiheessa, ei kolmen viimeisen päättyneen tilikauden aikana ole ollut lainkaan liikevaihtoa. Yhtiöllä ei ainoan osakkeenomistajansa ja yhtiön työntekijöiden taitotiedon lisäksi ole lainkaan varoja, ja sillä oli 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella velkaa [*luottamuksellinen tieto*] [2]. Yhtiön antamien tietojen mukaan kyseinen velka liittyy sosiaaliturvamaksujen maksamiseen sekä sellaisten yhtiön tekemien investointien rahoittamiseen, jotka mahdollistavat sen tuotteiden kehittämisen. Yhtiö toteaa, että tämä velka on rahoitettu sen ainoan osakkeenomistajan panoksilla, jotka hänen säästönsä ja hänen ottamansa velat mahdollistavat.

[– –]

2 — Luottamukselliset tiedot poistettu tekstistä.

15 Näistä seikoista käy ilmi, että KK:lla ei ole tarpeellisia omia varoja kyetäkseen suorittamaan oikeudenkäynnistä aiheutuvia kuluja.

16 KK:n taloudellisen tilanteen arvioimista sen ratkaisemiseksi, onko oikeushenkilölle myönnettävä oikeusapua, ei voida tehdä vain tarkastelemalla sen varoja erillisinä, niiden, joiden hallussa sen osake- tai osuuskanta suoraan tai välillisesti on, tilanteesta riippumattomina.

17 Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan kolmannessa kohdassa näet määrätään, että oikeusapua annetaan vähävaraisille, jos tällainen apu on tarpeen, jotta asianomainen voisi tehokkaasti käyttää oikeutta saattaa asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi. Työjärjestyksen 146–150 artiklassa määrättyjä oikeusavun myöntämisen edellytyksiä on tulkittava tämän periaatteen, johon oikeushenkilöt voivat vedota, valossa (tuomio 22.12.2010, DEB, C-279/09, Kok., EU:C:2010:811, 59 kohta).

18 Oikeushenkilön ei kuitenkaan voida katsoa jäävän ilman perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaista oikeutta saattaa asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi vain sen vuoksi, että ne, joiden hallussa sen osake- tai osuuskanta suoraan tai välillisesti on, kieltäytyvät käyttämästä käytössään olevia varoja, jotta kyseinen oikeushenkilö voisi nostaa kanteen. Tällaisissa olosuhteissa unionin talousarvion tehtävänä ei ole unionin yleisen tuomioistuimen käyttöön annetuilla varoilla kompensoida niiden henkilöiden toimimattomuutta, joilla on määräysvalta kyseessä olevassa oikeushenkilössä ja jotka loppujen lopuksi ovat ensisijaisesti kiinnostuneita sen oikeuksien puolustamisesta.

19 Täten oikeusavun myöntämistä pyytävän oikeushenkilön taloudellisen tilanteen arvioimiseksi ei ole otettava huomioon ainoastaan sen omia taloudellisia resursseja, vaan myös ne varat, joita sillä yritysryhmällä, johon se suoraan tai epäsuorasti kuuluu, samoin kuin sen osakkeenomistajilla ja yhtiömiehillä, olivatpa ne luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, on kokonaisuudessaan käytettävissään [(ks. analogisesti määräys 7.5.1982, Hasselblad v. komissio, 86/82 R, Kok., EU:C:1982:151, 4 kohta; määräys 14.12.1999, HFB ym. v. komissio, C- 335/99 P(R), Kok., EU:C:1999:608, 64 kohta ja määräys 7.12.2010, ArcelorMittal Wire France ym. v. komissio, T-385/10 R, EU:T:2010:502, 39–60 kohta)].

20 Tässä asiassa on kiistatonta, että KK:n, joka on yhdenmiehen rajavastuuyhtiö, ainoa osakkeenomistaja on KJ.

21 Oikeusapuhakemukseen liitetyistä asiakirjoista käy ilmi, että KJ on ilmoittanut veroviranomaiselle, että hänen bruttotulonsa vuonna 2014 olivat nolla. Hänen tulonsa muodostuivat sosiaaliavustuksista, jotka syyskuussa 2015 olivat määrältään [*luottamuksellinen tieto*]. Lisäksi hän ilmoittaa, ettei omista mitään kiinteää tai irtainta omaisuutta.

22 Tästä on pääteltävä, että KJ on ainakin osittain tilanteessa, jossa se ei kykene kompensoimaan sitä, ettei KK kykene suorittamaan kyseisestä oikeudenkäynnistä aiheutuvia kuluja.

23 KK täyttää siten työjärjestyksen 146 artiklan 1 kohdassa määrätyn ensimmäisen edellytyksen oikeusavun myöntämiselle.

24 On kuitenkin muistutettava, että työjärjestyksen 150 artiklan mukaan on niin, että jos oikeusavun myöntämisen perusteena olleissa olosuhteissa on tapahtunut muutoksia asian käsittelyn aikana, puheenjohtaja voi omasta aloitteestaan tai hakemuksesta määrätä oikeusavun lakkaamaan asianomaista kuultuaan.

25 Toiseksi on todettava kanteesta, jonka hakijayhtiö aikoo nostaa, että se nostetaan riidanalaisista päätöksistä.

[– –]

29 Vaikka tässä tapauksessa KK:n hakemuksessaan esiin tuomat seikat ovatkin ylimalkaisia, ne ovat riittäviä tämän hakemuksen arvioimiseksi työjärjestyksen 146 artiklan 2 kohdan nojalla.

[– –]

31 Tältä osin on korostettava, että valvonnan, jota tuomioistuin harjoittaa, kun se tutkii, täyttyvätkö työjärjestyksen 146 artiklan 2 kohdan edellytykset, tarkoituksena on välttää se, että oikeusapua myönnetään sellaisen kanteen nostamiseen, jolla ei ole minkäänlaisia menestymisen mahdollisuuksia.

32 Esitettyjen asiakirjojen valossa kanne, jonka KK aikoo nostaa, ei näytä ensi arviolta ja kokonaisuudessaan a priori olevan sellainen, että se olisi selvästi jätettävä tutkimatta tai että se olisi selvästi perusteeton.

33 Näin ollen on niin, että KK:lle on myönnettävä oikeusapua.

34 Työjärjestyksen 148 artiklan 7 kohdan mukaan määräyksessä, jolla oikeusapu myönnetään, voidaan vahvistaa asianomaisen henkilön oikeudenkäyntiedustajaksi nimetylle asianajajalle maksettava rahamäärä tai enimmäismäärä, jota asianajajan kulukorvaukset ja palkkio eivät lähtökohtaisesti saa ylittää.

35 Käsiteltävänä olevassa asiassa oikeusavusta korvattavien asianajajan kulukorvausten ja palkkion määrästä on päätettävä myöhemmin. Jo nyt on kuitenkin täsmennettävä enimmäismäärä, jota asianajajan kulukorvaukset ja palkkio eivät lähtökohtaisesti saa ylittää.

36 Kun otetaan huomioon oikeusriidan kohde ja laatu ja asiaan liittyvät ennakoitavissa olevat vaikeudet sekä oikeudenkäyntimenettelystä asiamiehille odotettavissa oleva työmäärä ja oikeusriidassa kyseessä olevat asianosaisen taloudelliset intressit, oikeusavun perusteella nimetylle asianajajalle kulut ja palkkiot, ilman arvonlisäveroa, eivät lähtökohtaisesti saa ylittää 3 000:ta euroa.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on määrännyt seuraavaa:

1) KK:lle myönnetään oikeusapua.

2) KK:ta edustavalle asianajajalle korvataan sen avustamisesta ja edustamisesta johtuvina kuluina tositteiden perusteella enintään 3 000 euroa.

3) KJ:n oikeusapuhakemus hylätään.

Annettiin Luxemburgissa 17 päivänä helmikuuta 2016.

E. Coulon
kirjaaja

M. Jaeger
presidentti